

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

A7-0138/2012

12.4.2012

BETÄNKANDE

om ett 2020-perspektiv för kvinnor i Turkiet
(2011/2066(INI))

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

Föredragande: Emine Bozkurt

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	14
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	18

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om ett 2020-perspektiv för kvinnor i Turkiet (2011/2066(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) och dess frivilliga protokoll, som är en del av den internationella rätten och i vilka Turkiet är part sedan 1985 respektive 2002, och med beaktande av artikel 90 i den turkiska grundlagen, i vilken fastslås att internationell rätt är överordnad turkisk nationell rätt,
- med beaktande av Europarådets konventioner, t.ex. den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet,
- med beaktande av Europarådets parlamentariska församlings dokument 11372 och rekommendation 1817 (2007), båda med titeln ”Parliaments united in combating domestic violence against women, mid term assessment of the Campaign”,
- med beaktande av unionens regelverk om kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
- med beaktande av Europeiska rådets beslut av den 17 december 2004 om att inleda förhandlingar med Turkiet om EU-medlemskap,
- med beaktande av kommissionens framstegsrapport 2010 om Turkiet (SEC(2010)1327),
- med beaktande av kommissionens meddelande om utvidgningsstrategin och de största utmaningarna 2010–2011 (COM(2010)0660),
- med beaktande kommissionens meddelande ”Europa 2020: En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla” (COM(2010)2020),
- med beaktande av sina resolutioner av den 6 juli 2005¹ och av den 13 februari 2007² om kvinnors roll i det sociala, politiska och ekonomiska livet i Turkiet,
- med beaktande av sin resolution av den 9 mars 2011 om 2010 års lägesrapport om Turkiet³,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A7-0138/2011), och av följande skäl:

¹ EUT C 157 E, 6.7.2006, s. 385.

² EUT C 287 E, 29.11.2007, s. 174.

³ Antagna texter, P7_TA(2011)0090.

- A. Som kandidatland är Turkiet skyldigt att följa EU:s regelverk och lova att respektera de mänskliga rättigheterna, inklusive kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män. Turkiet uppmanas att fortsätta övervaka genomförandet av rättsliga reformer samt anordna upplysningskampanjer för att motverka våld mot kvinnor, inklusive våld i hemmet.
- B. Med en jämställdhetspolitik finns det stora möjligheter att nå målen i Europa 2020-strategin genom att skapa ökad tillväxt och full sysselsättning.
- C. Turkiet gör få framsteg när det gäller att förbättra och genomföra lagstiftningen så att en jämn könsfördelning i det sociala, ekonomiska och politiska livet kan uppnås.
- D. I sina lägesrapporter om Turkiet från 2010 och 2011 betonar kommissionen att det krävs ytterligare målmedvetna satsningar för att omvandla den befintliga lagstiftningen till en politisk, social och ekonomisk verklighet. Kommissionen har dessutom konstaterat att Turkiet fortfarande har mycket arbete framför sig för att uppnå jämställdhet, bekämpa våld mot kvinnor, inklusive hedersmord, motverka tidiga äktenskap och tvångsäktenskap. Jämställdheten mellan könen, kvinnors rättigheter och integreringen av ett jämställdhetsperspektiv bör försvaras i den nya turkiska grundlag som ska utarbetas.
- E. Det krävs gemensamma och samordnade åtgärder framför allt inom områdena våld mot kvinnor, utbildning, arbete och representation på nationell och lokal nivå.

Lagstiftning, samordning och det civila samhället

1. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att upprätthålla och stärka jämställdhetsprinciperna och kvinnors rättigheter genom att anta och ändra sin lagstiftning, inklusive i det planerade utarbetandet av en ny grundlag.
2. Europaparlamentet framhåller att ekonomiskt och socialt underutvecklade regioner i missgynnade områden i Turkiet liksom problem orsakade av invandring, fattigdom och en rådande patriarkal samhällsstruktur är omständigheter som förvärrar kvinnors problem och försvagar deras ställning. Parlamentet efterlyser större fokus på behovet att se till de regionala skillnaderna när man behandlar kvinnors rättigheter och att formulera en politik i enlighet med detta samt att erkänna att de problem och ojämlikheter som kurdiska kvinnor ställs inför i regel är ännu större. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att inleda alla reformer som krävs och att samarbeta med de lokala myndigheterna för att se till att lika rättigheter gäller för samtliga kvinnor, även för kvinnor med kurdiskt ursprung.
3. Europaparlamentet välkomnar att en ny minister för familje- och socialpolitik har utsetts och att det har inrättats ett utskott för lika möjligheter för kvinnor och män i det turkiska parlamentet och att utskottet lyckats utreda viktiga frågor, såsom barnäktenskap och våld mot kvinnor samt sammanställa rapporter och samråda med en rad organisationer, bland annat icke-statliga organisationer.
4. Europaparlamentet betonar vikten av att effektivt samordna integreringen av ett jämställdhetsperspektiv. Parlamentet välkomnar därför den turkiska regeringens ansträngningar för att fördjupa samarbetet om jämställdhetsintegrering mellan de statliga

myndigheterna. Parlamentet uppmuntrar den turkiska regeringen att genomföra ytterligare strategier, där det civila samhället deltar på ett aktivt och icke-diskriminerande sätt, för att garantera och effektivt övervaka genomförandet av full jämställdhet, inklusive avskaffandet av löneskillnaderna mellan könen, samt omsätta resultaten av detta samarbete i praktiken.

5. Europaparlamentet understryker att lagstiftning med ett jämställdhetsperspektiv måste omsättas i praktiken i hela landet genom att tillräckliga ekonomiska medel och personella resurser anslås, och övervakningssystem måste utvecklas på basis av mätbara och tydliga mål.
6. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att erkänna vikten av att det civila samhället deltar i utvecklingen och genomförandet av jämställdhetspolitiken och att se till att icke-statliga organisationer involveras på central och lokal nivå så att en politik som bäst gynnar kvinnor kan uppnås.
7. Europaparlamentet gläds åt att Turkiet nått framsteg när det gäller att registrera nyfödda och att andelen nu ligger på 93 procent. Parlamentet understryker behovet av en konsekvent och systematisk insamling av könsuppdelad statistik för att övervaka framsteg i genomförandet av lagstiftning såväl som kryphål i nationell lagstiftning.
8. Europaparlamentet skulle vilja veta vilka framsteg som den turkiska regeringen har gjort för att erkänna homosexuella, bisexuella och transsexuella människors rättigheter i det offentliga livet.

Våld mot kvinnor

9. Europaparlamentet understryker att officiell statistik från turkiska statistikbyrån visar att 39 procent av de turkiska kvinnorna någon gång i livet har utsatts för fysiskt våld. Parlamentet är djupt oroat över det frekventa och allvarliga våldet mot kvinnor, inklusive hedersmord, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap, och över hur ineffektiva de nuvarande åtgärderna är och att turkiska myndigheter har en överseende attityd när det gäller att straffa personer som begår könsrelaterade brott.
10. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att vidta effektivare åtgärder för att bekämpa hedersmord med hjälp av lagstiftning samt rättsliga och ekonomiska åtgärder i syfte att hindra att sådana mord begås och straffa förövarna såväl som alla familjemedlemmar som ger sitt tysta medgivande till våld mot kvinnor, särskilt till hedersmord, och att stödja offren. Parlamentet frågar den turkiska regeringen om antalet offer har minskat under de år som följt efter ändringen i den turkiska strafflagen där man numera rubricerar hedersmord som en försvårande omständighet vid mord. Parlamentet ber den också att ange hur ofta domare har dömt i fall av hedersmord och vilket straff som har utmätts.
11. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att undersöka den plötsliga ökningen av självmord bland kvinnor i östra Turkiet och att göra en grundlig undersökning av fenomenet hederssjälvmord såväl som att hjälpa och stödja kvinnor som utsatts för påtryckningar av familjen och omgivningen, för att förhindra att situationer

uppstår där familjer, istället för att begå hedersmord, utövar press på kvinnorna att begå hederssjälvmord.

12. Europaparlamentet anser att allt våld mot kvinnor är oacceptabelt. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att anamma och genomföra en nolltoleranspolitik mot våld mot kvinnor genom att anta, övervaka och genomföra relevant lagstiftning för att skydda offer, straffa förövare och förhindra våld.
13. Europaparlamentet betonar att en ändring av lag nr 4320 om skydd av familjen behövs och att en sådan ändring bör garantera ett brett tillämpningsområde, effektiva rättsmedel och skyddsmekanismer samt ett strikt och omgående genomförande av lagstiftningen, utan eftergifter, för att avskaffa våld mot kvinnor och införa avskräckande och stränga straff mot förövare av våld mot kvinnor. Parlamentet betonar betydelsen av att göra våld i hemmet mot kvinnor, inklusive äktenskaplig våldtäkt, till en straffbar gärning, och att göra det som krävs för att få bort en våldsamt äkta man eller partner från hemmet. Offren måste garanteras faktisk tillgång till domstolar och skyddsåtgärder.
14. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att inrätta ett övervakningssystem med riktmärken och tidsfrister för genomförandet av den nationella handlingsplanen för att bekämpa våld mot kvinnor, och att visa sitt starka engagemang när det gäller att finansiera planen i tillräcklig utsträckning.
15. Europaparlamentet förordar fortbildning för poliser, hälso- och sjukvårdspersonal, domare, åklagare, religiösa tjänstemän liksom andra officiella tjänstemän i förebyggande av våld i hemmet. Dessa insatser måste kompletteras och parlamentet upprepar behovet av ett system där de som underlåtit att skydda och hjälpa offren identifieras och utreds samt av tillräckliga ekonomiska medel till skyddsåtgärder.
16. Europaparlamentet välkomnar att man inom Ankaras allmänna åklagarmyndighet har inrättat en byrå med särskilt ansvar för våld i hemmet. Parlamentet betonar att denna byrå har kommit långt när det gäller att bekämpa våld mot kvinnor, skydda offren och straffa förövarna genom att se till att hela den rättsliga processen då det handlar om våld mot kvinnor behandlas av allmänna åklagare som är experter på våld i hemmet, och genom att denna särskilda byrå fått befogenhet att utfärda effektiva direkta order till polisen om att omedelbart gripa förövaren och skydda offret, inklusive att omedelbart verkställa skyddsordern och föra offret till en kvinnojour. För att denna skyddsnivå ska gälla i hela landet uppmanas den turkiska regeringen att inrätta allmänna åklagarmyndigheter i landets samtliga provinser som ska behandla våld i hemmet.
17. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att garantera offren effektiv tillgång till relevant rättslig information, rättshjälp och lämpliga rättsliga förfaranden som möjliggör tillgång till rättsväsendet på ett sådant sätt att deras försvar organiseras utan risk för ytterligare våld.
18. Europaparlamentet stöder uppfattningen att kvinnor med invandrarbakgrund som konfronteras med ytterligare problem (språkbarriärer, isolering inom familjen osv.) ska ha lika tillgång till skyddsmekanismer.

19. Europaparlamentet välkomnar de initiativ som den turkiska regeringen har tagit för att omorganisera systemet med kvinnojourer i samråd med samtliga berörda parter. Turkiet har cirka 70 miljoner invånare och de 65 kvinnojourer som finns för kvinnor som utsatts för våld är inte tillräckligt för att tillgodose behoven. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att upprätta tillräckligt många kvinnojourer och att sprida dem jämnt över landet i enlighet med Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet av den 11 maj 2011 för att på så sätt uppfylla sitt eget mål i och med kommunallagen, och att upprätta kvinnojourer i alla kommuner med över 50 000 invånare. Kvinnojourerna måste vara jämnt fördelade över landet och det måste finnas en bra balans mellan landsbygd och städer. Parlamentet betonar betydelsen av att införa ett system som ökar säkerheten, kapaciteten och övervakningen vid de nuvarande kvinnojourerna och inför påföljder vid överträdelser, av att anställa välutbildad och välbetald personal vid de sociala tjänsterna och av att, med hjälp av yrkesinriktade kurser och andra tjänster, se till att kvinnor i kvinnojourer stärks och får tillräcklig kraft att bygga upp ett nytt liv för sig själva och sina barn. För att skydda offren är det viktigt att inte avslöja var dessa kvinnojourer ligger.
20. Europaparlamentet framhåller vikten av behandling för våldsbenäigna män och föreslår därför att myndigheter för övervakning och skyddstillsyn ger de män mot vilka det utfärdats besöksförbud rehabilitering.
21. Europaparlamentet är positivt till de telefonjourer och skyddscentrum för kvinnor som har upprättats, där offer för könsrelaterat våld kan få medicinsk vård och psykologiskt stöd under rättegångarna för att förebygga upprepad viktimisering.
22. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att kriminalisera tvångsäktenskap och att genom informationskampanjer upplysa kvinnor och män om rätten att fritt välja sin partner. Parlamentet betonar vikten av att öka medvetenheten i skolor och bland föräldrar om att tvångsäktenskap är olagligt.
23. Europaparlamentet är djupt oroat över att ensamstående kvinnor, frånskilda kvinnor, kvinnor i olagliga muslimska äktenskap samt kvinnor från minoritetsgrupper har en så låg rättslig status.
24. Europaparlamentet understryker att man måste främja respekten för de kvinnor som tillhör en religiös minoritet och stödja en dialog mellan religionerna.

Utbildning

25. Europaparlamentet framhåller betydelsen av utbildning för att ge kvinnor ökat inflytande och garantera att ett jämställdhetsperspektiv integreras på alla utbildningsnivåer.
26. Europaparlamentet framhåller att rätten till utbildning är en mänsklig rättighet, i enlighet med artikel 26 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948.
27. Europaparlamentet gläds åt att fler flickor går i grundskolan (årskurs 1–8) och att det numera är i princip nästan lika många flickor som pojkar i grundskolan. Parlamentet beklagar dock att skillnaden mellan antalet pojkar och flickor på gymnasienivå har ökat

något och uppmanar den turkiska regeringen att vidta de åtgärder som krävs för att minska denna skillnad.

28. Europaparlamentet vill att man inom utbildningssystemet ska främja yrkesskolor som ger kvinnor möjlighet att lära sig ett yrke eller utbilda sig för servicesektorn.
29. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att bekämpa sexuellt utnyttjande, sexuella övergrepp, våld i hemmet, fattigdom, analfabetism och utnyttjande av små flickor och att skapa lika möjligheter för tillgång till utbildning, utan att diskriminering sker på grundval av ålder, språk, etnisk härkomst eller kön.
30. Europaparlamentet är oroat över att andelen förskolor för barn i åldersgruppen 0–5 år fortfarande är mycket låg och att inga framsteg har gjorts i tillhandahållandet av barnomsorg och förskoleverksamhet. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att avsätta tillräckliga ekonomiska resurser för att skapa mer barnomsorg till rimligt pris för denna åldersgrupp. Dessutom uppmanas den ändra sin lagstiftning om barnomsorg, enligt vilken arbetsplatser med över 150 kvinnliga anställda ska erbjuda gratis barnomsorg, eftersom en sådan lagstiftning dels ger uttryck för ett diskriminerande synsätt som gör gällande att barnuppfostran endast är kvinnors ansvar, dels har en negativ inverkan på företags beslut att anställa fler kvinnor.
31. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att intensifiera sina ansträngningar och kampanjer för en ökad medvetenhet för att utrota analfabetism och fattigdom bland miljontals kvinnor, särskilt kvinnor av kurdiskt ursprung eller kvinnor från invandrargrupper och romska grupper, och att särskilt uppmärksamma kvinnor på landsbygden.
32. Europaparlamentet ser positivt på den turkiska regeringens initiativ, såsom projektet för att minska antalet personer i den sociala riskzonen (villkorade utbetalningar) vilket betyder att ett visst belopp betalas ut till behövande familjer för varje barn som går i grundskolan. Parlamentet konstaterar att det belopp som familjer får för flickor är högre än det belopp som de får för pojkar och att beloppet utbetalas till mammorna. Parlamentet gläds åt att både problemet med flickors skolgång och kvinnors inflytande inom familjen åtgärdas samtidigt. Parlamentet konstaterar dock att det faktum att många slutar skolan i förtid fortfarande är ett problem, särskilt bland barn till invandrade säsongarbetare och bland romska barn, och den turkiska regeringen uppmanas stödja och fullt ut utnyttja systemet för tidig varning för barn som riskerar att lämna skolan i förtid och att komma åt de regionala skillnaderna i både grund- och gymnasieskolan.
33. Europaparlamentet understryker att problemet med stereotypa könsroller bäst kan åtgärdas i utbildningssystemet. Parlamentet välkomnar därför att en jämställdhetskommitté har inrättats inom utbildningsministeriet, och noterar dess åtgärder för att avskaffa sexistiska uttryck, bilder och formuleringar i undervisningsmaterial. Parlamentet konstaterar dock att mer måste göras för att få bort könsdiskrimineringen i skolböckerna på alla utbildningsnivåer och uppmanar den turkiska regeringen att kontrollera hur långt man har kommit med att få bort könsdiskrimineringen i undervisningsmaterialet.

34. Europaparlamentet uppmanar alla högre utbildningsinstitut att göra jämställdhetskurser obligatoriska i kursplanen för lärarkandidater, och uppmanar den turkiska regeringen att inkludera detta i internutbildningen för lärare.
35. För att flickor ska delta i obligatorisk grundskoleutbildning och för att förhindra att deras möjligheter att studera går förlorade eller att de tvingas in i tidiga äktenskap betonar Europaparlamentet att det är viktigt att, såsom nu är fallet, hela det formella obligatoriska utbildningssystemet består av en del som inte kan ersättas med öppen undervisning eller distansundervisning. Parlamentet är därför oroat över det senaste lagstiftningsförslaget som visserligen innebär att den obligatoriska skolan utökas från 8 år till 12 år, men som samtidigt vill införa möjligheten att välja öppna undervisningsalternativ efter de fyra första grundskoleåren.

Deltagande på arbetsmarknaden

36. Europaparlamentet understryker att kvinnors deltagande på den turkiska arbetsmarknaden är mycket lågt – långt under de mål som fastställts i Europa 2020-strategin – och den turkiska regeringen uppmanas att upprätta en nationell handlingsplan för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.
37. Europaparlamentet vill att de åtgärder ska fortsätta som påbörjats inom projektet ”Aktiva arbetsmarknadsåtgärder” och som syftar till att minska arbetslösheten bland kvinnor och ungdomar. Parlamentet uppmanar Turkiets regering att öka budgetanslagen till sysselsättning för arbetslösa kvinnor.
38. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att så effektivt som möjligt använda medlen ur EU:s budget till projekt som genomförs i Turkiet. Parlamentet uppmanar kommissionen att iaktta tillbörlig aktsamhet när det gäller en ändamålsenlig användning av dessa medel.
39. Europaparlamentet begär att premiärministerns cirkulär 2010/14 om att öka kvinnors sysselsättning och uppnå lika möjligheter genomförs. Parlamentet framhåller i detta sammanhang EU:s strategier och åtgärder i syfte att uppnå en balanserad och rättvis representation av kvinnor i ledande befattningar.
40. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att uppmuntra kvinnors aktiva deltagande på arbetsmarknaden genom att bland annat främja åtgärder som garanterar bättre arbetsvillkor, lika lön för lika arbete, livslångt lärande, flexibla arbetstider och en jämn balans mellan familje- och yrkesliv.
41. Europaparlamentet konstaterar att även om Turkiet nyligen förbättrade lagen om mammaledighet (en ökning från 12 till 16 veckor) så är det endast offentliganställda som kan vara pappalediga och inte andra arbetstagare. Parlamentet anser att det behövs ett allmänt tillämpligt system för föräldraledighet för att föräldrarna ska kunna dela på rättigheterna och ansvaret för omvårdnaden av sina barn och för att öka jämställdheten på arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att upprätta ett system med betald föräldraledighet för alla arbetstagare så att pappor kan ta lika stort ansvar för omvårdnaden av barnen.

42. Europaparlamentet uppmanar kvinnor att starta egna företag genom att utnyttja de medel som finns i program för lån, såsom låneprogrammet för småföretag, samt genom att dra nytta av utbildningsprogram inom ramen för Kosgeb.
43. Europaparlamentet betonar betydelsen av att bekämpa alla former av diskriminering på arbetsplatsen, inklusive könsdiskriminering, i samband med rekrytering, befordran och förmåner. Parlamentet upprepar sin uppmaning till den turkiska regeringen att samla in relevanta statistiska uppgifter.
44. Europaparlamentet betonar betydelsen av att erbjuda särskilda kurser samt ekonomiskt och tekniskt stöd till arbetslösa kvinnliga tjänstemän och företagare för att garantera lika möjligheter när det gäller tillträde till arbetsmarknaden.
45. Europaparlamentet betonar att den nyligen utvidgade lagliga rätten till mammaledighet (en ökning från 12 till 16 veckor) bör åtföljas av en löneökning för att bättre garantera att familjer och kvinnor inte straffas ekonomiskt för att de har barn.
46. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att anslå medel för inrättande av lättillgänglig barnomsorg, äldreomsorg och omsorg för funktionshindrade till en rimlig kostnad för att öka kvinnors sysselsättning.
47. Europaparlamentet noterar kvinnors låga deltagande i fackföreningar och särskilt i deras styrelser. Parlamentet betonar betydelsen av en mer tillgänglig fackföreningsverksamhet för att öka kvinnors deltagande.
48. Europaparlamentet betonar att kvinnor ofta arbetar under dåliga förhållanden i oregistrerade familjeföretag utan betalning och därför blir till offer och utnyttjas. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att vidta alla de åtgärder som krävs för att bekämpa den underjordiska ekonomin.

Politiskt deltagande

49. Europaparlamentet välkomnar det ökade antalet kvinnliga ledamöter i det turkiska parlamentet, från 9,1 procent i 2007 års val till 14,3 procent i valet 2011. Parlamentet konstaterar dock att denna andel fortfarande är låg och efterlyser en ny lag om politiska partier och val som skulle inrätta ett obligatoriskt kvotsystem som skulle garantera en rättvis kvinnlig representation på vallistorna. Parlamentet oroar sig över den allmänt låga representationen av turkiska kvinnor i politiken, på ledande poster i den offentliga förvaltningen och i de politiska partierna.
50. Europaparlamentet understryker att den turkiska regeringen och de politiska partierna måste se över den nuvarande vallagen för att åstadkomma ett rättvist och demokratiskt deltagande av kvinnor och män i politiken, inklusive en jämnare könsfördelning av de valbara platserna på vallistorna.
51. Europaparlamentet uppmanar samtliga politiska partier i Turkiet att anta omfattande jämställdhetsstrategier och interna bestämmelser som garanterar att kvinnor finns representerade på alla nivåer.

52. Europaparlamentet känner oro inför den mycket låga andelen kvinnor som deltar i kommunalpolitiken och uppmanar samtliga politiska partier att se till att vända denna trend i lokalvalen 2014. Endast en procent av Turkiets kommuner har en kvinnlig borgmästare och för att främja kvinnors deltagande i lokalpolitiken efterlyser parlamentet därför ett system med kvoter för kvinnor på vallistor, framför allt på lokal nivå.

Ett 2020-perspektiv

53. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att som EU-kandidatland ställa sig bakom målen i Europa 2020-strategin och att ge kvinnor ökat inflytande så att de mer aktivt kan delta på arbetsmarknaden.
54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra kvinnors rättigheter till en central fråga i förhandlingarna med Turkiet. Parlamentet understryker betydelsen av att Turkiet fullgör sina rättsliga och politiska skyldigheter som följer av EU:s regelverk och de relevanta beslut som fattats av EU och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna för att lättare kunna inleda förhandlingar om kapitel 23 på området rättsväsen och grundläggande rättigheter till stöd för Turkiets reformer om mänskliga rättigheter enligt detta kapitel.
55. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att fullgöra alla sina skyldigheter som följer av associeringsavtalet mellan EG och Turkiet och dess tilläggsprotokoll, något som Turkiet för sjätte året i rad fortfarande inte har gjort, så att landet visar att det finns ett genuint intresse för att bli en fullvärdig pluralistisk demokrati där respekten och skyddet för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna för både kvinnor och män står i centrum.
56. Inför anslutningsförhandlingarna angående kapitel 19 på området socialpolitik och sysselsättning, vilka är mycket viktiga för att förbättra kvinnors sociala och ekonomiska situation och öka deras deltagande på arbetsmarknaden, betonar Europaparlamentet att ett riktmärke för Turkiet är att förse kommissionen med en handlingsplan för genomförandet av regelverket inom alla de områden som omfattas av kapitel 19, inklusive antagandet av en strategi för jämställdhetsintegrering. Parlamentet efterlyser ett starkt engagemang från generaldirektoratet för kvinnans ställning i denna process.
57. Europaparlamentet framhåller att den positiva agenda som kommissionen har infört som ett komplement till anslutningsförhandlingarna med Turkiet bör användas som ett ledande forum för att främja kvinnors rättigheter och jämställdhet i Turkiet. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att en integrering av jämställdhetsperspektivet garanteras i samtliga arbetsgrupper inom den positiva agendan.
58. Europaparlamentet betonar vikten av en omprövning av de stelbenta värderingar som styr kvinnors roll i samhället i dag och framhåller att det i slutändan behövs en attitydförändring för att lagstiftningen ska kunna omsättas i verkligheten.
59. Europaparlamentet skulle vilja att kampanjer för en ökad medvetenhet anordnas som riktar sig till hela samhället och vars syfte är att lyfta fram kvinnors rättigheter och jämställdhet, förhindra våld mot kvinnor samt fördöma hedersmord och könsdiskriminering i medierna.

60. Europaparlamentet uppmanar arbetsmarknadens parter att aktivt främja kvinnors rättigheter och kvinnors roll inom det ekonomiska, sociala och politiska livet, också för att få med dem i dialogen mellan arbetsmarknadens parter.
61. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att på alla utbildningsnivåer göra jämställdhet och tolerans till obligatoriska ämnen i läro- och kursplanerna.
62. Europaparlamentet föreslår att man skapar ett nationellt projekt som för samman kvinnliga och manliga förebilder samt unga kvinnor och män i en debatt om framtidens Turkiet, så att kvinnor och män i alla åldersgrupper och med olika politiska åsikter gemensamt kan komma fram till en strategi som förändrar samhällets patriarkala struktur till ett samhälle där kvinnor deltar i det politiska och ekonomiska livet och i samhällsutvecklingen på ett rättvist och av samhället accepterat sätt.
63. Europaparlamentet erkänner att en attitydförändring aldrig kan komma till stånd om inte män deltar och involveras, och uppmanar därför den turkiska regeringen att anordna offentliga debatter där kvinnor och män från alla delar av samhället kan utbyta åsikter för att åtgärda orsakerna bakom könsrelaterat våld och i slutändan åstadkomma verklig jämställdhet.
64. Europaparlamentet anser att särskild tonvikt bör läggas vid ökat inflytande för kvinnor i mindre utvecklade områden i Turkiet. Parlamentet välkomnar därför den turkiska regeringens projekt, bl.a. att erbjuda yrkesutbildning inom de så kallade CATOM-projekten (Multi Purpose Society Centres) i sydöstra Turkiet, men understryker också att fler initiativ behövs som respekterar och främjar alla kvinnors rättigheter och ägnar särskild uppmärksamhet åt social delaktighet och inflytande för kvinnor på landsbygden, arbetslösa kvinnor och fattiga kvinnor.
65. Europaparlamentet konstaterar att om Turkiet vill vara förebild för de länder som omfattas av den arabiska våren bör landet visa beslutsamhet och fortsätta med sina reformer samt garantera att den lagstiftning som röstats igenom genomförs. Parlamentet erinrar om att Turkiet måste uppvisa synliga och konkreta resultat i genomförandet av jämställdhetsprincipen och respekten för kvinnors rättigheter.
66. Europaparlamentet betonar hur viktig mediernas roll är för att upprätthålla kvinnors rättigheter och uppmuntrar interna jämställdhetskurser i medieorganisationerna. Parlamentet lyfter fram betydelsen av att man i medier framställer kvinnor på ett sätt som inte präglas av könsstereotyper.
67. Europaparlamentet betonar vikten av jämställdhetsbudgetering, eftersom inga reformer kan genomföras utan tillräckliga medel.
68. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att öka sina ansträngningar i form av övergripande reformer, uppfylla Köpenhamnskriterierna för en modernisering av landet samt skapa ett klimat av ömsesidig förståelse och respekt tillsammans med EU:s samtliga 27 medlemsstater för att det ska vara möjligt med ett utbyte av bästa praxis inom jämställdhetsarbetet med alla för att gynna Turkiets kvinnor.

69. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europarådets generalsekreterare, UN kvinnor, Internationella arbetsorganisationens generaldirektör och till Turkiets regering och parlament.

MOTIVERING

Föredragandens betänkande bygger på både skrivbordsundersökningar och intervjuer.

I skrivbordsundersökningarna analyserades en stor mängd data och yttranden från olika källor i det offentliga och civila samhället samt lagstiftningen om kvinnors rättigheter.

Eftersom föredraganden under flera års tid har varit engagerad i kvinnorörelsen i Turkiet har hon haft regelbunden kontakt med olika berörda aktörer, men föredraganden har också gjort intervjuer för att få information till just detta betänkande. I intervjuerna ingick

- en intervju med Štefan Füle, kommissionsledamoten med ansvar för utvidgningen,
- två besök i Turkiet för att undersöka situationen vad gäller kvinnors rättigheter:

Vid sitt första besök i Turkiet i april 2011 höll hon ett viktigt tal vid ett internationellt konvent om jämställdhet som hade organiserats av UNDP och Turkiets parlament. Hon intervjuade framstående kvinnor i det turkiska samhället, däribland Güldal Akşit, vid tidpunkten ordförande för det parlamentariska utskottet för lika möjligheter, Nazik Işık, grundare av kvinnornas solidariska förening, Aynur Bektaş, ordförande i styrelsen för kvinnliga företagare i ”Union of Chambers” och på den turkiska råvarubörsen, Yazgülü Aldoğan, kolumnist, Sertab Erener, artist, Gülay Aslantepe, vid tidpunkten chef för ILO i Turkiet, Yakin Ertürk, FN:s särskilda rapportör om våld mot kvinnor. Föredraganden besökte också kvinnojourer tillsammans med forskaren İlke Gökdemir och Mor Çatı, frivilligarbetare vid kvinnojourer, samt intervjuade kvinnor som utsatts för våld i hemmet. Hon ledde dessutom en debatt vid ett universitet med unga kvinnor (och män) om deras framtid.

Under sitt andra besök i Turkiet i september 2011 hade föredraganden möten med EU-minister Egemen Bağış, ministern för familje- och socialpolitik Fatma Şahin, inrikesminister İdris Naim Şahin, justitieminister Sadullah Ergin, arbetsmarknadsminister Faruk Çelik, finansminister Mehmet Şimsek, utbildningsminister Ömer Dinçer, ordföranden för det parlamentariska utskottet för lika möjligheter Azize Sibel Gönül, ordföranden för det parlamentariska utskottet för EU-integration Mehmet Sayım Tekelioğlu, ordföranden för det parlamentariska utrikesutskottet Volkan Bozkır, medordföranden för den gemensamma parlamentariskerkommittén EU-Turkiet, Afif Demirkıran, vice ordföranden för det parlamentariska utskottet för mänskliga rättigheter Mehmet Naci Bostancı, ordföranden för Republikanska folkpartiet (det största oppositionspartiet) Kemal Kılıçdaroğlu, företrädare för centralorganisationen för turkiska fackförbund, chefen för EU-delegationen i Turkiet, ambassadör Marc Pierini, ordföranden för den turkiska näringslivsorganisationen Ümit Boyner samt företrädare för flera olika kvinnoorganisationer som samlades vid ett rundabordsamtal i Istanbul för att få underlag till detta betänkande.

- En offentlig utfrågning vid Europaparlamentet med deltagande av Leyla Coşkun, vid tidpunkten generaldirektör för kvinnans ställning, Nur Ger, ordförande för arbetsgruppen för jämställdhet vid den turkiska näringslivsorganisationen, Handan Çağlayan, föreläsare om mänskliga rättigheter.

Lagstiftning

Betänkandet noterar att lagstiftningen om kvinnors rättigheter mer eller mindre är genomförd. Regeringen har antagit lagar, stadgar, strategidokument, nationella handlingsplaner och protokoll om viktiga frågor såsom förebyggande av våld mot kvinnor, skolgång för flickor och avskaffande av analfabetism bland kvinnor för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Hittills har man dock inte i tillräcklig utsträckning omsatt denna lagstiftning i praktiken. Dessutom har samarbetet mellan den turkiska regeringen och det civila samhället brutit vad gäller kvinnors rättigheter, vilket är särskilt beklagligt eftersom jämställdhet mellan kvinnor och män endast kan åstadkommas genom en samordning av insatser från hela samhället.

Föredraganden har sett tecken på en positiv förändring när det gäller bristen på genomförande och bristen på samarbete. Alla berörda ministerier försöker få igång projekt för att den lagstiftning som ska förbättra kvinnors levnadsstandard verkligen genomförs. Det mest positiva är att ministerierna samarbetar i jämställdhetsfrågan. Navet i samarbetet är det nyligen inrättade ministeriet för familje- och socialpolitik. Ministeriet för familje- och socialpolitik är nu fullt fungerande, har en egen budget och har redan inlett ett strukturellt samarbete med andra ministerier. Ministeriet anordnar också möten med det civila samhället för att tillsammans fatta beslut om viktiga frågor, t.ex. om hur systemet med kvinnojourer ska omstruktureras.

Förändringen är fortfarande i ett preliminärt skede och därför är man i betänkandet försiktig med att för tidigt stryka ett streck över Turkiets tidigare brister, samtidigt som man visar sin uppskattning för den positiva förändringen.

När det gäller insamling av bättre statistiska uppgifter har utvecklingen gått framåt de senaste åren, men regelbundna könsuppdelade uppgifter finns inte att tillgå på alla områden.

Det senaste tillägget till grundlagen garanterar att positiv särbehandling inte betraktas som ett brott mot jämställdhetsprincipen. Denna möjlighet måste dock genomföras i praktiken genom ytterligare lagstiftning.

Våld mot kvinnor

Våld mot kvinnor är ett av de största problemen i Turkiet. Varje dag dör mellan två och tre kvinnor. Gärningsmannen är maken, pojkvännen, familjen eller en före detta man. Den nuvarande lagstiftningen, lag nr 4320, har brister. Det saknas exempelvis möjligheter att omedelbart få bort den person som brukat våld i hemmet från den kvinnans närhet som utsatts för våldet. Dessutom går polisen, åklagarna och domarna inte alltid på samma linje när de fastställer lagens tillämpningsområde eller det straff som ska tilldömas den person som har brukat våld. Förutom en förändrad lagstiftning är det oerhört viktigt att vidta mer omedelbara och effektiva åtgärder mot fall av våld i hemmet och att de berörda myndigheter som är involverade i genomförandet av lagen garanterar en enhetlig tillämpning av den.

Föredraganden ser positiva tecken på att det turkiska samhället håller på att bli mer och mer medvetet om våld mot kvinnor. Frågan diskuteras dagligen i de turkiska tidningarna, i tv-program och av icke statliga organisationer, och detta fungerar som ett kompletterande

incitament för att få till stånd regeringsreformer på området. Regeringen har redan erkänt att problemet existerar och är allvarligt, och hävdar inte längre att fall av könsrelaterat våld handlar om enskilda händelser. I ett försök att avskaffa våld mot kvinnor anordnar de respektive ministerierna kurser för poliser, domare, åklagare, hälso- och sjukvårdspersonal samt religiösa ledare om deras roll i kampen mot våld mot kvinnor. Både inrikesministeriet och ministeriet för familje- och socialpolitik arbetar med en omstrukturering av systemet med kvinnojourer. Det finns dock ett skriande behov av flera kvinnojourer. Den turkiska regeringen är fortfarande långt ifrån sitt mål om att upprätta kvinnojourer i alla områden med fler än 50 000 invånare. Det bör vara en prioritet för regeringen att uppfylla detta mål. De kvinnojourer som finns bör göras säkrare och ha välutbildad och välbetald personal. Kvinnorna bör systematiskt erbjudas yrkesutbildning för att hjälpa dem att bygga upp ett nytt liv för sig och sina barn efter att de har lämnat kvinnojouren.

Telefonjourer har inrättats för att hjälpa våldsoffer. Man måste avsätta tillräckliga resurser och genomföra en omstrukturering för att de samtal som görs utanför kontorstider till dessa telefonjourer också ska kunna behandlas utan dröjsmål.

Föredraganden uppmanar den turkiska regeringen att anamma en nolltoleranspolitik mot våld mot kvinnor. Det betyder att förövare av våld mot kvinnor inte ska kunna gå ostraffade och att personer som använder våld mot kvinnor mer än en gång ska få strängare straff. När det blir allmänt känt att verkligen alla som begår könsrelaterade brott straffas kommer våldet mot kvinnor tveklöst att försvinna.

Utbildning

Till följd av de regelbundna och ständiga kampanjer som den turkiska regeringen och icke statliga organisationer har initierat har skillnaden i antal pojkar och flickor i grundskolan nästan försvunnit. Skillnaden i antalet flickor och pojkar i gymnasieskolan kvarstår dock och föredraganden betonar betydelsen av att inrikta sig på att minska skillnaden på denna nivå. I fråga om utbildningens innehåll gör den jämställdhetskommitté som inrättats inom utbildningsministeriet ett viktigt arbete genom att den identifierar sexistiskt språk och bildmaterial i läroböcker och byter ut detta mot ett emanciperat innehåll utan stereotypa könsroller som lär barnen jämställdhet och delat familjeansvar.

Deltagande på arbetsmarknaden

Kvinnors sysselsättningsgrad har legat på omkring 24 procent under flera år. Även om uppgifter från den turkiska statistikbyrån säger att siffran ligger närmare 30 procent är det ändå mycket lågt. Frågan har visserligen tagits upp i premiärministerns cirkulär 2010/4, men inte genomförts på ett som gjort att principerna i detta har fått effekt.

Föredraganden har föreslagit ett antal reformer för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Ett väl fungerande system för deltid skulle betyda en enorm ökning av kvinnors sysselsättning. För närvarande är det arbetsgivaren som bestämmer vem som ska arbeta deltid och de deltidsarbetandes socialförsäkringsrättigheter är i princip helt åsidosatta.

Föredraganden beklagar att man i Turkiet betraktar tjänster som vanligtvis är välfärdsstatens ansvar, såsom barnomsorg, äldreomsorg och omsorg för funktionshindrade, som problem som

kvinnor själva måste lösa. Detta är en bidragande orsak till att sysselsättningsgraden för kvinnor är så låg. Föredraganden uppmanar därför den turkiska regeringen att anslå tillräckliga medel för att lättillgänglig dagomsorg till ett rimligt pris ska inrättas.

Politiskt deltagande

Efter valet 2011 steg andelen kvinnliga ledamöter i Turkiets parlament från 9,1 procent till 14,3 procent. Även om det är ett steg i rätt riktning är andelen fortfarande för låg. Föredraganden vill att man ska utarbeta en ny lag om politiska partier och val som inför ett obligatoriskt kvotasystem. Föredraganden konstaterar att även om de politiska partiernas kvinnoorganisationer betyder mycket för sina partiers framgång leder det inte till någon politisk karriär för dessa kvinnor. Hon anser därför att de politiska partiernas interna bestämmelser bör garantera att det finns kvinnor på alla nivåer i partiförvaltningen.

Ett 2020-perspektiv för kvinnor i Turkiet

Europa är mitt uppe i en förvandling där syftet är att återgå till den tillväxtlinje som fanns före krisen och att till och med komma längre än så (Europa 2020). En av de viktigaste prioriteringarna i Europa 2020-strategin är tillväxt för alla med fler kvinnor som deltar eftersom Europa kommer att behöva alla sina kvinnor 2020 för att skapa en konkurrenskraftig europeisk ekonomi. I detta sammanhang uppmanar föredraganden Turkiet att som kandidatland ansluta sig till jämställdhetsaspekten i Europa 2020-strategin genom att lova att skapa jämställdhet, eftersom även Turkiet kommer att stå inför liknande utmaningar i sina ansträngningar att öka tillväxten.

Efter att ha genomfört flera fördjupade studier om kvinnors situation i Turkiet och efter att ha intervjuat flera personer från det offentliga livet och från icke statliga organisationer kan föredraganden konstatera att det gemensamma krav som genomsyrar all respons som inkommit är behovet av en attitydförändring för att omvandla samhällets patriarkala struktur till en struktur som bygger på jämställdhet. Det skulle göra mycket för att få ett slut på det könsrelaterade våldet och öka kvinnors deltagande och inflytande överlag. Det är därför föredraganden ger en rad förslag på hur man skulle kunna få till stånd en sådan attitydförändring.

Föredraganden understryker mediernas värdefulla roll när det gäller att åstadkomma en sådan attitydförändring och föreslår initiativ från mediernas sida. Vidare anser föredraganden att det bästa sättet att skapa en sådan förändring är att först och främst inrätta ett system där kvinnliga förebilder aktivt interagerar med unga kvinnor om Turkiets framtid och om den plats kvinnor bör ges i framtiden. För det andra bör män delta i arbetet med att få till stånd en attitydförändring. Enligt föredraganden bör denna andra aspekt förverkligas genom en kampanj för att skapa en ”allians mellan de båda könen”, med referens till ”Civilisationernas allians” – ett initiativ som Turkiets premiärminister Recep Tayyip Erdoğan stödde.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	27.3.2012
Slutomröstning: resultat	+ : 28 - : 0 0 : 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Andrea Češková, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Angelika Werthmann, Marina Yannakoudakis, Inês Cristina Zuber
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Franziska Katharina Brantner, Anne Delvaux, Sylvie Guillaume, Mojca Kleva, Ana Miranda, Antigoni Papadopoulou, Eleni Theocharous
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Elisabeth Jeggle